

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

2 oktober 2007

BUITENGEWONE ZITTINGSPERIODE

WETSONTWERP

**tot bepaling van de drempel van toepassing
voor de instelling of de vernieuwing van de
vertegenwoordigers van het personeel in de
ondernemingsraden ter gelegenheid van de
sociale verkiezingen van het jaar 2008**

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	8
4. Advies van de Raad van State	10
5. Wetsontwerp	13

**DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 80 VAN DE GRONDWET.**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

2 octobre 2007

SESSION EXTRAORDINAIRE

PROJET DE LOI

**déterminant le seuil applicable pour
l'institution ou le renouvellement des
représentants du personnel au sein des
conseils d'entreprise à l'occasion des
élections sociales de l'année 2008**

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	8
4. Avis du Conseil d'État	10
5. Projet de loi	13

**LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 80 DE LA CONSTITUTION.**

De Regering heeft dit wetsontwerp op 2 oktober 2007 ingediend. *Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 2 octobre 2007.*

De «goedkeuring tot drukken» werd op 2 oktober 2007 door de Kamer ontvangen. *Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 2 octobre 2007.*

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 52ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>	<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>	<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp heeft tot doel de drempel voor de instelling of de vernieuwing van een ondernemingsraad, zoals zij werd toegepast tijdens de vorige sociale verkiezingen van het jaar 2004, te behouden voor de organisatie van de sociale verkiezingen van 2008.

RÉSUMÉ

Ce projet de loi a pour objet de maintenir, pour l'organisation des élections sociales de 2008, le seuil pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil d'entreprise, tel qu'il a été appliqué lors des précédentes élections sociales de l'année 2004.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De sociale verkiezingen, dit zijn de verkiezingen georganiseerd met het oog op de aanduiding of vernieuwing van de personeelsvertegenwoordigers in de ondernemingsraden en de comités voor preventie en bescherming op het werk, moeten om de vier jaar worden georganiseerd.

De laatste hebben plaatsgehad in mei 2004 en de volgende zouden moeten plaatsvinden van 5 tot 18 mei 2008, zoals de Nationale Arbeidsraad heeft voorgesteld in zijn advies nr. 1577 van 21 november 2006 tot voorstel van de datum en periode van de eerstkomende sociale verkiezingen.

Teneinde de organisatie van deze verkiezingen toe te laten, werd de Raad van State gevat op 18 januari 2007 aangaande een voorontwerp van koninklijk besluit tot regeling van de procedure van de sociale verkiezingen 2008.

Dit besluit hernam dezelfde grondslagen als de besluiten tot regeling van de organisatie van de vorige verkiezingen, rekening houdend met de voorstellen tot verbetering aangenomen door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies nr. 1576 van 21 november 2006.

Ter gelegenheid van dit onderzoek, heeft de Raad van State, in een advies gegeven op 8 februari 2007, opgemerkt dat artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven de instelling van een ondernemingsraad voorziet in de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 50 werknemers te werk stellen. Deze bepaling bestond reeds sinds het ontstaan van de wet bijna 60 jaar geleden.

De Raad van State meende ook dat het artikel 28 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven dat traditioneel wordt ingeroepen ter rechtvaardiging van een gefaseerde verlaging van de drempels voor de instelling van een ondernemingsraad, niet toeliet aan de Koning om op algemene wijze af te wijken van het onvoorwaardelijke principe, voorzien in artikel 14.

De gevolgen van dit advies werden niet unaniem aanvaard door het geheel van de sociale partners.

Na verschillende maanden van onderhandeling en wegens het naderen van de datum vastgesteld voor de volgende sociale verkiezingen, zijn deze sociale partners

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les élections sociales, c'est-à-dire les élections organisées en vue de désigner ou renouveler les représentants du personnel au sein des conseils d'entreprise et des comités pour la prévention et la protection au travail, doivent être organisées tous les quatre ans.

Les dernières ont eu lieu en mai 2004 et les prochaines devraient avoir lieu du 5 au 18 mai 2008, comme l'a proposé le Conseil national du Travail dans son avis n° 1577 du 21 novembre 2006 proposant la date et la période des prochaines élections sociales.

En vue de permettre l'organisation de ces élections, le Conseil d'État a été saisi le 18 janvier 2007 d'un avant-projet d'arrêté royal réglant la procédure des élections sociales 2008.

Cet arrêté reprenait les mêmes fondements que les arrêtés ayant réglé l'organisation des élections antérieures, tenant compte des suggestions d'amélioration acceptées par le Conseil national du Travail dans son avis n°1576 du 21 novembre 2006.

À l'occasion de cet examen, le Conseil d'État, dans un avis rendu le 8 février 2007, a remarqué que l'article 14 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie prévoit l'institution d'un conseil d'entreprise dans les entreprises qui occupent habituellement au moins 50 travailleurs. Cette disposition existait déjà depuis l'origine de la loi, il y a près de 60 ans.

Le Conseil d'État estime également, que l'article 28 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, traditionnellement invoqué pour justifier un abaissement phasé des seuils pour l'institution d'un conseil d'entreprise ne permettait pas au Roi de déroger de façon générale au principe inconditionnel prévu à l'article 14.

Les conséquences de cet avis n'ont pas été accueillies unanimement par l'ensemble des partenaires sociaux.

Après plusieurs mois de négociation et en raison de l'approche de la date fixée pour les prochaines élections sociales, ces partenaires sociaux viennent de convenir

zopas overeengekomen om voor deze verkiezingen van 2008 dezelfde drempels als deze toegepast in 2004 te behouden voor de instelling of de vernieuwing van een raad.

Om in overeenstemming te zijn met het advies van de Raad van State, dient men dus een voldoende wettelijke basis aan te nemen teneinde, voor de verkiezingen van 2008, verder af te wijken van de drempel van 50 werknemers als voorzien in artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

Dit wetsontwerp voorziet dan ook dat de drempel voor de instelling of vernieuwing van een raad wordt behouden op 100 werknemers, en dit in afwijking van hoger vermeld artikel 14 en enkel voor de volgende verkiezingen.

de maintenir pour ces élections de 2008 les mêmes seuils pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil que ceux appliqués en 2004.

Pour se conformer à l'avis du Conseil d'État il faut donc adopter une base légale suffisante pour continuer à déroger, pour les élections de 2008, au seuil des 50 travailleurs prévu à l'article 14 de la loi du 14 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Le présent projet prévoit donc que, par dérogation à cet article 14 et seulement pour les prochaines élections, le seuil pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil est maintenu à 100 travailleurs.

BESPREKING VAN DE ARTIKELEN**Artikel 1**

Dit artikel vermeldt dat het wetsontwerp een aanlegenschap regelt die bedoeld is in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Dit artikel voorziet in het behoud van de drempel voor de instelling of vernieuwing van een ondernemingsraad op 100 werknemers, zoals deze drempel werd toegepast in de loop van de sociale verkiezingen van 2004, en dit in afwijking van artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

Deze drempel wordt behouden voor elk type van sociale verkiezingen dat zal plaatshebben in de verkiezingsperiode 2008. Ook de ondernemingen waarin, voor de sociale verkiezingen van 2008, de instelling of vernieuwing van de ondernemingsraad werd opgeschort in toepassing van artikel 21, § 9 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, zullen deze drempel kunnen behouden op het ogenblik dat de uitgestelde verkiezingen worden georganiseerd.

Niettemin zullen, zoals sinds lang het geval is, de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 50 werknemers te werk stellen en die een raad hebben of hadden moeten instellen bij de vorige verkiezingen (dus in de loop van deze van 2004), met of zonder verkiezing, opnieuw een raad moeten instellen in 2008. In deze raad zal het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers worden uitgeoefend door de vertegenwoordigers van het personeel in het comité, zoals voorzien door artikel 18 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

Art. 3

Dit artikel betreft de inwerkingtreding van de wet. Gelet op de hoogdringendheid, dient dit zo spoedig mogelijk in werking te treden. Anderzijds hebben de bepalingen van deze wet, zoals vermeld, énkkel betrekking op de sociale verkiezingen van 2008, zodat deze wet niet meer van toepassing zal zijn op de sociale verkiezingen volgend op deze van 2008.

COMMENTAIRES DES ARTICLES**Article 1er**

Cet article précise que le projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Par dérogation à l'article 14 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, cet article prévoit le maintien du seuil de 100 travailleurs, pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil d'entreprise, seuil qui avait déjà été appliqué au cours des élections sociales de l'année 2004.

Ce seuil est maintenu pour chaque type d'élections sociales qui se déroulera au cours de la période électorale de 2008. Les entreprises où, pour les élections sociales de 2008, il a été sursis à l'institution ou au renouvellement du conseil d'entreprise en application de l'article 21, § 9, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie pourront aussi maintenir ce seuil au moment où les élections postposées seront organisées.

Néanmoins, comme c'est le cas depuis longtemps, les entreprises qui occupent habituellement en moyenne au moins 50 travailleurs et qui ont institué ou qui auraient dû instituer un conseil lors des élections précédentes (donc au cours des élections de l'année 2004), avec ou sans élection, doivent à nouveau instituer un conseil en 2008. Dans ce conseil, le mandat des représentants des travailleurs sera exercé par les représentants du personnel du comité comme le prévoit l'article 18 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Art. 3

Cet article concerne l'entrée en vigueur de la loi. Vu l'urgence, elle doit entrer en vigueur aussi rapidement que possible. D'autre part, comme déjà évoqué, les dispositions de cette loi, ont trait aux élections sociales de l'année 2008, de sorte que cette loi ne sera plus d'application aux élections sociales qui suivront celles de 2008.

Dit is, Dames en Heren, het wetsontwerp dat de regering de eer heeft U ter beraadslaging en beslissing voor te leggen.

De minister van Werk,

Peter VANVELTHOVEN

Tel est, Mesdames, Messieurs, le projet que le gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

Le ministre de l'Emploi,

Peter VANVELTHOVEN

VOORONTWERP VAN WET

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Werk,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Werk is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In afwijking van artikel 14, § 1, eerste lid van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, en voor de eerste periode van verkiezingen die volgt op deze die in 2004 werd vastgesteld door de Koning, moeten ondernemingsraden pas worden ingesteld in de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 100 werknemers te werk stellen.

Deze regel geldt eveneens in de gevallen waarin verkiezingen moeten worden georganiseerd buiten de periode vastgesteld voor de verkiezingen als bedoeld in het eerste lid, voor zover de ondernemingen gehouden zijn verkiezingen te organiseren tijdens deze zelfde periode.

De in het eerste alinea bedoelde regel geldt eveneens in de gevallen waarin een ondernemingsraad moet worden ingesteld of vernieuwd in de loop van de periode vastgesteld in het eerste lid, maar waarbij de instelling of de vernieuwing werd opgeschort in toepassing van artikel 21, § 9, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

In afwijking van het eerste lid, moet een ondernemingsraad vernieuwd worden in de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 50 werknemers te werk stellen, als zij een raad hebben of hadden moeten instellen of vernieuwen gedurende de vorige verkiezingsperiode. In dat geval is artikel 18, derde lid

AVANT-PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de l'Emploi,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre de l'Emploi est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives et déposer, à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi régit une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Par dérogation à l'article 14, § 1er, alinéa 1er de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, et pour la première période d'élections qui suit celle, fixée par le Roi, en 2004, des conseils d'entreprise ne doivent être institués que dans les entreprises occupant habituellement en moyenne au moins cent travailleurs.

Cette règle vaut également dans les cas où des élections doivent être organisées en dehors de la période fixée pour les élections visées à l'alinéa 1er pour autant que les entreprises soient tenues d'organiser des élections pendant cette même période.

La règle visée à l'alinéa 1er vaut également dans les cas où un conseil d'entreprise doit être institué ou renouvelé au cours de la période fixée à l'alinéa 1er mais qu'il a été sursis à cette institution ou ce renouvellement en application de l'article 21, § 9, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Par dérogation à l'alinéa 1er, un conseil d'entreprise doit être renouvelé dans les entreprises qui occupent habituellement en moyenne au moins 50 travailleurs, si elles ont ou auraient dû instituer ou renouveler un conseil lors de la précédente période électorale. Dans ce cas, il y a lieu d'appliquer l'article 18, alinéa 3, de la loi du

van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven van toepassing.

Art. 3

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

20 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 43.623/1**

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 september 2007 door de minister van Werk verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot bepaling van de drempel van toepassing voor de instelling of de vernieuwing van de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2008», heeft het volgende advies gegeven:

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

«De hoogdringendheid wordt ingeroepen omdat de sociale verkiezingen reeds plaatsvinden van 5 tot 18 mei 2008 in overeenstemming met het advies nr. 1577 van de Nationale Arbeidsraad van 21 november 2006 tot voorstel van de datum en periode van de eerstkomende sociale verkiezingen.

Net zoals bij politieke verkiezingen, gaat er aan de feitelijke stembusslag een ganse procedure vooraf. In deze pre electorale procedure wordt bepaald welke ondernemingen verkiezingen moeten organiseren, worden de kandidaatlijsten opgesteld, etc. De procedure werkt volgens een strikte timing. Wanneer men deze wettelijke timing respecteert, dan moet de pre-electiorale procedure aanvangen begin december.

Indien de wetteksten tegen eind november niet in het Staatsblad gepubliceerd zijn, kan de procedure niet aanvatten en kunnen de verkiezingen niet plaatsvinden in 2008».

*
* *

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder «rechtsgrond» verstaan de overeenstemming met de hogere rechtsnormen.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 43.623/1**

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le ministre de l'Emploi, le 25 septembre 2007, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi «déterminant le seuil applicable pour l'institution ou le renouvellement des représentants du personnel au sein des conseils d'entreprise à l'occasion des élections sociales de l'année 2008», a donné l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit:

«*De hoogdringendheid wordt ingeroepen omdat de sociale verkiezingen reeds plaatsvinden van 5 tot 18 mei 2008 in overeenstemming met het advies nr. 1577 van de Nationale Arbeidsraad van 21 november 2006 tot voorstel van de datum en periode van de eerstkomende sociale verkiezingen.*

Net zoals bij politieke verkiezingen, gaat er aan de feitelijke stembusslag een ganse procedure vooraf. In deze pre electorale procedure wordt bepaald welke ondernemingen verkiezingen moeten organiseren, worden de kandidaatlijsten opgesteld, etc. De procedure werkt volgens een strikte timing. Wanneer men deze wettelijke timing respecteert, dan moet de pre-electiorale procedure aanvangen begin december.

Indien de wetteksten tegen eind november niet in het Staatsblad gepubliceerd zijn, kan de procedure niet aanvatten en kunnen de verkiezingen niet plaatsvinden in 2008».

*
* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ⁽¹⁾ et de l'accomplissement des formalités prescrites.

⁽¹⁾ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par «fondement juridique» la conformité aux normes supérieures.

STREKKING VAN HET ONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde ontwerp van wet voorziet in een regeling voor de verkiezing van de ondernemingsraden die afwijkt van de regeling die is vervat in artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven. De ontworpen regeling komt er in essentie op neer dat, voor het instellen of vernieuwen van een ondernemingsraad ter gelegenheid van de organisatie van de sociale verkiezingen van het jaar 2008, de drempel wordt behouden die al is toegepast geworden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2004 en die is vastgesteld op honderd werknemers.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

De ontworpen regeling komt tegemoet aan het probleem van het ontbreken van een voldoende rechtsgrond dat door de Raad van State, afdeling wetgeving, in het advies 42.123/1 van 8 februari 2007 is opgeworpen met betrekking tot de overeenkomstige bepaling van het ontwerp van koninklijk besluit «betreffende de ondernemingsraden en de comités voor preventie en bescherming op het werk».

De regeling zoals al is geconcipeerd kan evenwel niet worden beschouwd als een regeling waarmee tevens wordt tegemoet gekomen aan de verplichtingen die voortvloeien uit richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap⁽²⁾.

Het eerste en het vierde lid van artikel 2 van het heden om advies voorgelegde ontwerp van wet bevatten immers vergelijkbare bepalingen als artikel 3, § 1, eerste lid, van het voornoemde ontwerp 42.123/1, met dit verschil dat artikel 2, eerste lid, van het ontwerp van wet slechts een regeling bevat voor de volgende sociale verkiezingen, terwijl artikel 3, § 1, eerste lid, van het ontwerp 42.123/1 een in de tijd onbeperkte regeling bevatte.

In het advies 42.123/1 van 8 februari 2007 stelde de Raad van State in dat verband:

«De minimumvoorschriften uit die richtlijn moeten naar keuze van de lidstaten geïmplementeerd worden op het niveau van de onderneming waarin tenminste vijftig werknemers zijn tewerkgesteld of de vestiging waarin tenminste twintig werknemers werkzaam zijn. De in die richtlijn vervatte verplichtingen behoren in België in hoofdzaak tot de bevoegdheden van de ondernemingsraden. Indien er derhalve voor wordt geopteerd om inzake de verplichting tot het oprichten van een ondernemingsraad een drempel te hanteren van honderd werknemers

⁽²⁾ Zie H.v.J., Commissie t. Koninkrijk België (C-320/06) van 29 maart 2007, *PB*. C 96/18 van 28 april 2007.

PORTÉE DU PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis prévoit des règles relatives aux élections des conseils d'entreprise qui dérogent à celles prévues à l'article 14 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie. Le texte en projet revient essentiellement à maintenir, pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil d'entreprise à l'occasion de l'organisation des élections sociales de l'année 2008, le seuil qui s'appliquait déjà pour les élections sociales de l'année 2004 et qui est fixé à cent travailleurs.

EXAMEN DU TEXTE

Le texte en projet fait suite au problème de l'absence de fondement juridique suffisant évoqué par le Conseil d'État, section de législation, dans l'avis 42.123/1 du 8 février 2007, en ce qui concerne la disposition correspondante du projet d'arrêté royal «relatif aux conseils d'entreprise et aux comités pour la prévention et la protection au travail».

Le régime, tel qu'il est conçu, ne peut toutefois être regardé comme répondant en même temps aux obligations découlant de la directive 2002/14/CE du Parlement européen et du Conseil de l'Union européenne du 11 mars 2002 établissant un cadre général relatif à l'information et la consultation des travailleurs dans la Communauté européenne⁽²⁾.

Les alinéas 1er et 4 de l'article 2 du projet, actuellement soumis pour avis, contiennent en effet des dispositions analogues à l'article 3, § 1er, alinéa 1er, du projet 42.123/1, précité, sauf que l'article 2, alinéa 1er, du projet de loi ne règle que les prochaines élections sociales, alors que l'article 3, § 1er, alinéa 1er, du projet 42.123/1 contenait des dispositions qui s'appliquaient d'une manière illimitée dans le temps.

À cet égard, le Conseil d'État avait considéré dans l'avis 42.123/1 du 8 février 2007:

«Les prescriptions minimales de la directive doivent, selon le choix des États membres, être mises en oeuvre pour les entreprises employant au moins 50 travailleurs ou aux établissements employant au moins 20 travailleurs. En Belgique, les obligations prévues par la directive relèvent principalement des compétences des conseils d'entreprise. Par conséquent, si pour l'obligation d'instituer un conseil d'entreprise, on décide de fixer un seuil de cent travailleurs au lieu de cinquante, on ne peut pas considérer que les prescriptions minimales de

⁽²⁾ Voir CJCE, Commission c. Royaume de Belgique (C-320/06) du 29 mars 2007, *JOCE*. C 96/18 du 28 avril 2007.

in plaats van vijftig werknemers, moeten de minimumvoorschriften opgenomen in voornoemde richtlijn geacht worden niet naar behoren te zijn geïmplementeerd. Ook vanuit die optiek bekeken, is het verhogen van de wettelijke drempel van vijftig tot honderd werknemers bijgevolg problematisch te noemen».

De ontworpen regeling is niet van aard om de problematische situatie te verhelpen waarop wordt gedoeld in de aangehaalde opmerking.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

M. VAN DAMME, kamervoorzitter

J. BAERT,

W. VAN VAERENBERGH, staatsraden

Mevrouw

G. VERBERCKMOES, griffier

Het verslag werd uitgebracht door mevrouw K. BAMS, auditeur.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. BAERT.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

la directive précitée sont dûment mises en oeuvre. Vu sous cet angle également, porter le seuil légal de cinquante à cent travailleurs doit être qualifié de problématique».

Le texte en projet n'est pas de nature à remédier à la situation problématique visée dans l'observation précitée.

La chambre était composée de

Messieurs

M. VAN DAMME, président de chambre

J. BAERT,

W. VAN VAERENBERGH, conseillers d'État

Madame

G. VERBERCKMOES, greffier

Le rapport a été présenté par Mme K. BAMS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. BAERT.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Werk,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Werk is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In afwijking van artikel 14, § 1, eerste lid, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, en voor de eerste periode van verkiezingen die volgt op deze die in 2004 werd vastgesteld door de Koning, moeten ondernemingsraden pas worden ingesteld in de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 100 werknemers te werk stellen.

Deze regel geldt eveneens in de gevallen waarin verkiezingen moeten worden georganiseerd buiten de periode vastgesteld voor de verkiezingen als bedoeld in het eerste lid, voor zover de ondernemingen gehouden zijn verkiezingen te organiseren tijdens deze zelfde periode.

De in het eerste alinea bedoelde regel geldt eveneens in de gevallen waarin een ondernemingsraad moet worden ingesteld of vernieuwd in de loop van de periode vastgesteld in het eerste lid, maar waarbij de instelling of de vernieuwing werd opgeschort in toepassing van artikel 21, § 9 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

In afwijking van het eerste lid, moet een ondernemingsraad vernieuwd worden in de ondernemingen die gewoonlijk een gemiddelde van ten minste 50 werknemers te werk stellen, als zij een raad hebben of hadden moeten instellen of vernieuwen gedurende de vorige verkiezingsperiode. In dat geval is artikel 18, derde lid

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de l'Emploi,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre de l'Emploi est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives et déposer, à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi régit une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Par dérogation à l'article 14, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, et pour la première période d'élections qui suit celle, fixée par le Roi, en 2004, des conseils d'entreprise ne doivent être institués que dans les entreprises occupant habituellement en moyenne au moins cent travailleurs.

Cette règle vaut également dans les cas où des élections doivent être organisées en dehors de la période fixée pour les élections visées à l'alinéa 1er pour autant que les entreprises soient tenues d'organiser des élections pendant cette même période.

La règle visée à l'alinéa 1er vaut également dans les cas où un conseil d'entreprise doit être institué ou renouvelé au cours de la période fixée à l'alinéa 1er mais qu'il a été sursis à cette institution ou ce renouvellement en application de l'article 21, § 9, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Par dérogation à l'alinéa 1er, un conseil d'entreprise doit être renouvelé dans les entreprises qui occupent habituellement en moyenne au moins 50 travailleurs, si elles ont ou auraient dû instituer ou renouveler un conseil lors de la précédente période électorale. Dans ce cas, il y a lieu d'appliquer l'article 18, alinéa 3, de la loi du

van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven van toepassing.

Art. 3

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 1 oktober 2007

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Werk,

Peter VANVELTHOVEN

20 septembre 1948 portant organisation de l'économie.

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 1er octobre 2007

ALBERT

PAR LE ROI :

Le ministre de l'Emploi,

Peter VANVELTHOVEN